

**College van Gedeputeerde Staten  
statenbrief**

Aan Provinciale Staten  
Statencommissie Ruimte, Groen en Water/Wonen

DATUM	14-12-2021	NUMMER PS	2022RGW26
DOMEIN	LLO	COMMISSIE	RGW
STELLER	Marleen Simhoffer	TELEFOONNUMMER	0620498236
NUMMER	823AB4C0	PORTEFEUILLEHOUDER	Bruins Slot

**Onderwerp Statenbrief:**

Verlenging Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant in 2022

**Voorgestelde behandeling:**

Ter informatie

Geachte dames en heren,

**Essentie / samenvatting**

Het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant (PUB) 2016-2020 is een volledig rijks gefinancierd programma. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaan de bodemtaken deels over naar gemeenten. De inwerkingtreding van de Omgevingswet is echter opnieuw uitgesteld tot 1 juli 2022 en daarom loopt de Wet bodembescherming minimaal nog een half jaar door. Het is duidelijk dat onze werkzaamheden in 2022 doorlopen: het betreft een aantal omvangrijke langjarige saneringen, de afronding van de spoedlocaties, de uitvoering van de subsidieregelingen voor gemeenten en particulieren en de bevoegd gezag rol (door de RUD Utrecht). Om de financiering van deze werkzaamheden in 2022 te dekken wordt voorgesteld het programma met een jaar te verlengen en hiervoor de bestaande reserve voor bodemsanering van € 7,023 miljoen aan te wenden. Daarnaast is het noodzakelijk om een nieuw subsidieplafond vast te stellen. Om tussentijds de voortgang van het programma zichtbaar te maken is een voortgangsrapportage opgesteld. Deze voortgangsrapportage is als bijlage 1 bij deze brief gevoegd. Conclusie is dat er de afgelopen jaren op verschillende onderwerpen binnen het PUB veel werk is verzet.

**Inleiding**

Via het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant (PUB) 2016-2020 is vanaf 2016 aan de uitwerking van het landelijke 'Convenant bodem en ondergrond 2016-2020' gewerkt. Tot de doorlopende werkzaamheden van het PUB behoren onder andere:

- Uitvoering bodemsaneringen spoedlocaties (locaties met risico's voor mens, plant, dier of verspreiding);
- Monitoring voortgang aanpak spoedlocaties en rapportage aan het Rijk;
- Gebiedsgericht grondwaterbeheer (o.a. in Woerden);
- Subsidieverlening of cofinanciering voor saneringen door gemeenten, bedrijven of particulieren;
- Warme overdracht van taken richting gemeenten in aanloop naar de Omgevingswet;
- Diffuse verontreinigingen, zoals lood in historische ophooglagen (toemaakdek);
- Nieuwe bedreigingen, zoals PFAS;
- Bodeminformatiebeheer.

Het PUB is eind 2020 ten einde gelopen. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaan de taken deels over naar gemeenten. Op 15 september 2020 hebben wij gezien de toen beoogde datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet besloten om het PUB met een jaar te verlengen tot 1 januari 2022. De inwerkingtreding van de Omgevingswet is inmiddels echter opnieuw uitgesteld tot 1 juli 2022 en daarom loopt de Wet bodembescherming nog minimaal een half jaar door.

## **Toelichting**

Bodemverontreinigingen zijn ongewenst, vooral daar waar de verontreiniging onaanvaardbare risico's met zich meebrengt voor mens, plant, dier of verspreiding. Het is belangrijk dat lopende saneringen en werkzaamheden kunnen worden afgerond. Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen gemeenten een deel van de taken op bodemgebied op zich nemen. Tot die tijd blijven wij het bevoegde gezag in het kader van de Wet bodembescherming. Om het risico op gevoelige locaties zo klein mogelijk te houden is het daarom belangrijk dat de werkzaamheden op bodemgebied in 2022 doorlopen tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet en dat daarvoor voldoende financiële mogelijkheden beschikbaar zijn.

Om tussentijds de resultaten van het PUB zichtbaar te maken is een voortgangsrapportage opgesteld. De voortgangsrapportage is als bijlage 1 bijgevoegd. De meest relevante resultaten kunnen als volgt worden samengevat:

- Uitvoering bodemsaneringen spoedlocaties in opdracht van de provincie Utrecht (locaties met risico's voor mens, plant, dier of verspreiding). Er zijn enkele saneringen afgerond en er zijn nog enkele saneringen in uitvoering;
- Monitoring voortgang aanpak spoedlocaties en rapportage aan het Rijk. Op 1 oktober jl. is de actuele lijst met spoedlocaties aan het Rijk geleverd. De actuele lijst met spoedlocaties per 1 september 2021 is als bijlage 2 bijgevoegd;
- Gebiedsgericht grondwaterbeheer (o.a. in Woerden). Na een intensief begeleidingstraject is de verwachting dat binnen enkele maanden het gebiedsplan Woerden door de gemeente zal worden ingediend;
- Warme overdracht van taken richting gemeenten in aanloop naar de Omgevingswet. De omgevingsdiensten en gemeenten zijn de afgelopen jaren intensief begeleid om hen voor te bereiden op hun bodemtaken onder de Omgevingswet. Er is gezamenlijk uitvoeringsbeleid opgesteld, die doorwerking kan hebben naar de verschillende Omgevingswet instrumenten (Provinciale verordening, Omgevingsplan gemeenten of waterschapsverordening), we werken toe naar het gezamenlijk (digitaal) ontsluiten van alle bodeminformatie (bodemonderzoeken etc.) en we werken de samenwerking concreet uit (bijv. werkprocessen, regels in de provinciale verordening, ondersteunen van gemeenten bij het opstellen van omgevingsplannen ten aanzien van bodem etc.);
- Diffuse verontreinigingen, zoals lood in historische ophooglagen (toemaakdek). Er is een handelingskader voor diffuus lood vastgesteld. De provincie Utrecht heeft binnen de Provincie Utrecht alle kinderspeelplaatsen onderzocht. In enkele gevallen waren er maatregelen nodig die inmiddels uitgevoerd. Met de gemeente De Ronde Venen is een intensieve aanpak voor diffuus lood gestart. De Provincie heeft hier een subsidie van in totaal € 450.000,- beschikbaar gesteld. Wij hebben in nauwe samenwerking in een pilot 124 particuliere tuinen laten onderzoeken. Hieruit bleek dat in 3-4% van de tuinen gerichte maatregelen nodig zijn. Extrapolatie van de onderzoeksresultaten over de circa 3.500 tuinen die binnen gemeente DRV op het toemaakdek liggen is de verwachting dat ter plaatse van circa 125-150 tuinen maatregelen noodzakelijk zijn. Om deze te lokaliseren verwachten we dat het nodig is nog eens 1.500 tuinen te onderzoeken. Wij hebben in samenwerking met de gemeente een aanvraag gedaan voor een Specifieke Uitkering Bodem. Het Rijk heeft hiervoor een bedrag van ruim € 2,8 mln voor de komende 3 jaar ter beschikking gesteld. Daarnaast loopt er binnen de provincie nog een traject om de mogelijke risico's voor de volksgezondheid nauwkeuriger in te kunnen schatten (o.b.v. de biobeschikbaarheid van lood). Hiermee kan de aanpak voor diffuus lood in De Ronde Venen starten;
- Nieuwe bedreigingen, zoals PFAS. Voor verontreinigingen met PFAS is een beleidskader vastgesteld. Op basis daarvan is voor de vliegbasis Soesterberg een beschikking ernst en spoed vastgesteld. Binnenkort zal gestart worden met de uitvoering van het onderzoek naar aandachtslocaties voor PFAS.

Conclusie is dat er de afgelopen jaren op verschillende onderwerpen binnen het PUB veel werk is verzet. Eind 2022 zal een evaluatie van het programma plaatsvinden en een nieuw programma worden opgesteld.

## **Financiële consequenties**

Per 1 januari 2021 was de omvang van de bestemmingsreserve Egalisatie bodemsanering € 9,261 mln. Daarnaast is in het jaar 2021 door het Rijk eenmalig via een decentralisatie-uitkering een bedrag ontvangen van € 738.000,- voor de aanpak van spoedlocaties en ter dekking van apparaatskosten. De verwachte uitgaven in 2021 bedragen € 2,975 mln. Dat betekent dat de omvang van de reserve per eind 2021 circa € 7,023 mln zal bedragen. Besloten is om dit bedrag in te zetten ter dekking van de verlenging van de werkzaamheden van het PUB in 2022. De hieruit voortvloeiende begrotingswijziging zal via de reguliere planning- en controlcyclus in 2022 worden verwerkt. Eind 2022 zal dan een evaluatie van het programma 2016-2022 plaatsvinden met een voorstel voor de aanwending van de op dat moment niet-bestede middelen.

In het overbruggingsjaar 2021 is vanuit het Rijk ook een specifieke uitkering Bodem ontvangen à € 3.637.611,- ter dekking van drie projecten: diffuus lood De Ronde Venen, een project in Woerden en een onderzoek naar PFAS verdachte locaties. Deze middelen worden conform de verslaggevingsregels eerst op de balans verantwoord. Op basis van het verwachte bestedingsritme wordt via de reguliere planning- en controlcyclus in 2022 de exploitatiebegroting hierop aangepast.

De Uitvoeringsverordening subsidie bodemsanering maakt onderdeel uit van het PUB. Met de Uitvoeringsverordening subsidie bodemsanering provincie Utrecht kunnen verschillende partijen subsidie aanvragen voor bodemsanering. Deze partijen zijn:

- niet-rechtstreekse gemeenten (alle gemeenten in de provincie m.u.v. Utrecht en Amersfoort) voor onderzoek en sanering van bodemverontreinigingen met onaanvaardbare risico's en voor gebiedsgericht beheer van omvangrijke grondwaterverontreinigingen (regeling gemeenten);
- eigenaren/erfpachters van percelen waar zij zelf woonachtig zijn, voor sanering van bodemverontreiniging op deze percelen (regeling particulieren).

In de Uitvoeringsverordening zijn afzonderlijke subsidieplafonds opgenomen voor de doelgroep niet rechtstreekse gemeenten en de doelgroep eigenaren/erfpachters. Voor de resterende periode (t/m 2022) moeten de subsidieplafonds worden aangepast. Besloten is om de subsidieplafonds voor het tijdvak tot en met 2022 als volgt aan te passen (zie bijlage 3):

- regeling gemeenten: subsidieplafond € 864.547,-;
- regeling particulieren: subsidieplafond € 195.039,-.

Het budget overeenkomend met de subsidieplafonds is beschikbaar binnen de reserve bodemsanering.

#### *Financieringsconstructie 2022-2026*

323 Gemeenten worden bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet bevoegd gezag van een deel van de bodemtaken die nu nog bij de provincies liggen. Dit zijn grotendeels VTH taken die op grond van een AMvB verplicht worden uitgevoerd door Omgevingsdiensten. Er is naar verwachting inmiddels landelijk afgesproken dat de provincies en de 29 gemeenten die al bevoegd gezag Wbb zijn hun financiële bijdragen continueren aan de Omgevingsdiensten, zoals zij die ontvangen uit Rijksbijdragen voor het uitvoeren van de VTH-taken bodem. Deze afspraken gaan in op 1 januari 2022 en gelden voor 5 jaar. Rijk, IPO en VNG monitoren samen het verloop van deze afspraken. In het 2e kwartaal van 2026 worden er afspraken gemaakt over de uitvoering van de bevoegd gezag rol van deze gemeenten op het terrein van de VTH-taken bodem, ingaande 2027. Net als veel andere provincies geeft ook de provincie Utrecht voor meer uren opdracht aan de Omgevingsdiensten dan dat wij aan vergoeding hiervoor vanuit het Rijk ontvangen ter dekking van deze apparaatskosten. De provincies maken dan ook het voorbehoud dat het Rijk verantwoordelijk blijft voor financiële tekorten in de apparaatskosten van VTH. In de loop van 2022 zullen wij samen met gemeenten, omgevingsdiensten en waterschappen een plan van aanpak maken hoe er ten aanzien van bodemtaken een gewenste dienstverlening onder de Omgevingswet kan worden bereikt.

#### **Vervolgprocedure / voortgang**

Via ons besluit worden de werkzaamheden van het PUB 2016-2020 met een jaar verlengd tot 31 december 2022. Begin 2022 zal er voor dat jaar een programmabegroting worden opgesteld. Eind 2022 zal dan een evaluatie van het programma plaatsvinden over de periode 2016-2022 en zal een nieuw programma worden opgesteld voor de periode na 2022.

#### **Bijlagen**

1. Voortgangsrapportage PUB november 2021;
2. Lijst spoedlocaties per 1 september 2021;
3. Het besluit tot wijziging van de Uitvoeringsverordening subsidie bodemsanering provincie Utrecht.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,  
mr. J.H. Oosters

Secretaris,  
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen